

Norra / Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismid 2009-2014

Programm nr EE10 "Stipendiumifond"

PROGRAMMIAUDIT

Programmi elluvijja: Sihtasutus Archimedes
Programmioperaator: Haridus- ja Teadusministeerium

Lõpparuanne nr II-188/2017

13.09.2018

RAHANDUSMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Norway grants

Auditi lõpparuanne edastatakse:

Hr Rait Toompere, Sihtasutus Archimedes

Pr Mailis Reps, Haridus- ja Teadusministeerium

Hr Martin Karro, Riigi Tugiteenuste Keskus

Pr Karin Viikmaa, Riigi Tugiteenuste Keskus

AUDITI TULEMUS

Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsmehhanismidest 2009-2014 finantseeritud programm EE10 „Stipendiumifond“ (edaspidi programm EE10) kaasati Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna (edaspidi RM FKO) auditeerimise 2017. a tööplaani tulenevalt programmi auditeerimise strateegiast.

Auditi eesmärk oli analüüsida ja hinnata:

- 1) programmi raames toetatud projektide tegevuste ja abikõlblike kulude vastavust finantsmehhanismi rakendusmäärusele, Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktidele ja projektide elluviimislepingutes toodud nõuetele;
- 2) abikõlblike kulude ning toetuse saajate raamatupidamisaruannete ja raamatupidamise algdokumentide vastavust;
- 3) toetuse maksmist õigeaegselt ja ettenähtud mahus.

Auditi tulemus:

Auditi tulemusel jõudis audiitor järeldusele, et programmi EE10 „Stipendiumifond“ rakendamine on toimunud olulises osas¹ vastavuses kehtivate õigusaktidega. Tehti üks väheoluline tähelepanek stipendiumi ebakorreksete dokumentide alusel väljamaksmise kohta.

Märke struktuuritoetuse registris²: märkustega, väheoluline tähelepanek;

1. Toetuse saaja Eesti Kunstiakadeemia (EKA) on projekti nr 5.2.0702.15-0030 elluviimisel stipendiumi välja maksnud ebakorreksete dokumentide alusel (väheoluline).

Täname Archimedes Sihtasutust auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

---

¹ Auditi tööühm on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolsusega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta **põhjendatud kindlustunne**, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

² **Olulised tähelepanekud** on leiud, mis omavad või võivad omada finantsmõju (st mitteabikõlblikud kulud). **Väheolulised tähelepanekud** on leiud, mis ei oma finantsmõju, kuid mille lahendamine aitab toetuse saajal vähendada riske projekti edukal elluviimisel.

ÜLEVAADE AUDITI LÄBIVIIMISEST

Programmi õigusraamistik	<p>Programmi EE10 rakendamist reguleerivad järgmised õigusaktid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahel 28.07.2010. a sõlmitud leping Norra finantsmehhanismi kohta aastateks 2009-2014; - Euroopa Liidu, Islandi, Liechtensteini Vürstiriigi ja Norra Kuningriigi vahel 19.08.2010. a sõlmitud leping EMP finantsmehhanismi kohta aastateks 2009–2014; - Norra Välisministeeriumi 11.02.2011. a vastu võetud „Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendusmäärus“ (muudetud 15.12.2011. a, 14.03.2013. a, 2.07.2014.a ja 10.06.2015.a); - EMP Finantsmehhanismi Komitee poolt 13.01.2011 vastu võetud „Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismi 2009–2014 rakendusmäärus“ (muudetud 04.01.2012.a, 14.03.2013.va, 1.07.2014. a ja 10.06.2015. a); - Eesti Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel 08.06.2011. a sõlmitud Norra finantsmehhanismi rakendamist aastatel 2009-2014 käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum (edaspidi memorandum); - Eesti Vabariigi ning Islandi, Liechtensteini Vürstiriigi ja Norra Kuningriigi vahel 10. juunil 2011. a. sõlmitud EMP finantsmehhanismi rakendamist aastatel 2009-2014 käsitleva vastastikuse mõistmise memorandum; - Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi ja Norra Välisministeeriumi vahel 2. mail 2013. a sõlmitud EE10 programmileping (muudetud 30.10.2014. a ja 02.05.2015.a); - Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi ja Finantsmehhanismide Komitee vahel 2. mail 2013. a sõlmitud EE10 programmileping; - Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Sihtasutus Archimedes vahel 27.09.2013. a sõlmitud Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna Stipendiumifondi programmi elluviimise leping; - Vabariigi Valitsuse 23.05.2013. a määrus nr 78 „Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismidest aastatel 2009-2014 toetuse taotlemise, kasutamise tingimused ja kord“; - EMP/Norra stipendiumiprogramm Õpirändeprojekti koordinaatori käsiraamat 2013; - EMP/Norra stipendiumiprogramm Õpirändeprojekti koordinaatori käsiraamat 2013-2014; - EMP/Norra stipendiumiprogramm Eestis, juhendraamat taotlejale 2015; - EMP/Norra stipendiumiprogrammi koostööprojektide käsiraamat 2014.
Auditi läbiviija	Tulenevalt EMP/Norra finantsmehhanismi 2009-2014 (edaspidi NFM) rakendusmääruse artiklist 4.6 lg 1 on auditeerival asutusel (edaspidi AA) kohustus tagada NFM auditite läbiviimine, seejuures tuleb iga NFM-st finantseeritud programmi puhul viia läbi vähemalt

Programmi asutused	<p>üks audit ja veenduda programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemide (edaspidi JKS) tõhusas toimimises.</p> <p>AA ülesannete täitmise eest on memorandumis lisa A järgi vastutav Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond.</p> <p>Auditi toimingud viis läbi Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna II auditi talituse juhtivaudiitor Liina Võrklaev (auditi juht), auditi eest vastutav isik oli II auditi talituse juhataja Kadi Peets.</p> <p>Memorandumis lisa B järgi on programmi EE10 programmioperaatoriks (PO) nimetatud Haridus- ja Teadusministeerium. Programmi elluviimise lepingu alusel on programmi elluvijaks Archimedes Sihtasutus.</p>
Auditi toimingute läbiviimise aeg	<p>03.10.2017-09.07.2018. a</p> <p>Auditi läbiviimise periood on põhjendatud toimingute laia ulatusest, kuna auditi valimisse kuulusid 14 erineva projektiga seotud kulud, mida rakendasid 10 erinevat toetuse saajat ja programmi elluvijaks Archimedes SA.</p>
Auditi ulatus	<p>AA-I on kohustus auditeerida toetuse andmise ja kasutamisega seotud subjektide JKS-ide tõhusust. Hinnangu andmiseks kaasas AA auditi üldkogumisse kõik programmist tehtud kulud kogu programmiperioodi vältel ning andis valimi alusel hinnangu programmist tehtud kulude abikõlblikkusele (vt detailsemat informatsiooni „AA auditeeritud kulude valim“).</p> <p>Kokku hinnati 14 projekti kulusid, mis olid tehtud 10 toetuse saaja ja programmi elluvijaks Archimedes SA poolt.</p>
Auditeerimise standardid	<p>Programmiaudit on läbi viidud vastavuses rahvusvaheliste siseauditeerimise kutsetegevuse (IIA) standarditega.</p>
Piirangud	<p>Auditi aruanne on koostatud sõltumatus ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.</p> <p>Vabariigi Valitsuse 23. mai 2013. a määruse nr 78 § 9 lõike 3 järgi peab PO võimaldama auditi tegemist ning osutama selleks igakülgset abi. Sama määruse § 9 lg 2 alusel sätestab PO projekti elluvijaga sõlmitavas lepingus või õigusaktis projekti elluvijaks ja muu toetust saava isiku kohustuse osutada järelevalve, auditi või hindamise tegijale igakülgset abi ning tagada ligipääs välistoetuse kasutamisega seotud ruumidele ja territooriumile. Eelnevalt tulenevalt järeldab audiitor, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad PO ja programmi elluvijaks JKS-i korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad auditi eesmärgis toodud hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitorile mitte esitatud / mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitori järeldused võinud olla teistsugused.</p>

AUDITEERITUD KULUD

Programmi koguelarve

EMP ja Norra finantsmehhanismi rakendamist aastatel 2009-2014 käsitlevate vastastikuse mõistmise memorandumite alusel on programmile EE10 ette nähtud EMP ja Norra doonorite poolt toetus mahus 1 600 000 eurot.

Norra Välisministeeriumi ja Eesti Riikliku kontaktasutuse (Rahandusministeerium) vahel 02.05.2013. a sõlmitud programmi lepingu alusel nähti ette programmi abikõlblike kulude kogumahuks 1 111 111 eurot, millest toetus moodustab 1 000 000 eurot ehk 90%.

EMP Finantsmehhanismide Komitee ja Eesti Riikliku kontaktasutuse (Rahandusministeerium) vahel 02.05.2013. a sõlmitud programmi lepingu alusel nähti ette programmi abikõlblike kulude kogumahuks 666 667 eurot, millest toetus moodustab 600 000 eurot ehk 90%.

Tegelik programmi abikõlblike kulude maht kujunes eraldatud toetuse summast väiksemaks, sest programmi rakendamine toimus planeeritust väiksemas mahu.

Abikõlblikkuse
periood

Programmi tegevuste ja kulude abikõlblikkuse perioodiks oli 20.12.2012-30.04.2017. a.

Programmi ettepaneku ettevalmistuskulude abikõblikuks perioodiks oli 10.06.2011-19.12.2012.a.

Kululiigiti jagunes programmi eelarve järgmiselt:

Programmi EE10 kululiik	EMP EE10 programmi leping – planeeritud abikõblilikud kulud (toetus + riiklik kaasfinantseering) (€)	Norra EE10 programmi leping – planeeritud abikõblilikud kulud (toetus + riiklik kaasfinantseering) (€)	Norra ja EMP EE10 planeeritud kulud kokku (toetus + riiklik kaasfinantseering) (€)	SA poolt FMO-le Norra/EMP 2009-2014 perioodi programmi EE10 kohta sertifitseeritud summad (€) ³
Programmi juhtimiskulud	60 000	100 000	160 000	160 001
Norra/EMP ja Eesti haridussektori institutsionaalse koostöö tugevdamine	545 615	932 554	1 478 169	1 157 083
Kulud kahepoolsete suhete fondist	42 998	71 662	114 660	98 602
Täiendavate tegevuste kulud	7 125	11 875	19 000	16 053
Programmi ettepaneku ettevalmistamine	2 231	3 718	5 949	5 946
Kokku	666 667	1 111 111	1 777 778	1 437 685

³ Programmis kasutatud vahendid ümardatult täisarvudesse. FMO-lt ettemaksetega enamlaekunud vahendite ja lõpparuandega sertifitseeritud kulude vahe on FMOle nende poolt esitatud tagasinõude alusel tagasi makstud.

AA auditeeritud kulude valim

Tulenevalt programmi EE10 mahust ja kulude ühetaolisusest otsustas Auditeeriv asutus programmi EE10 kohta läbi viia kogu programmi hõlmava programmiauditi, moodustades auditi läbiviimiseks üldkogumi kõigist nimetatud fondiga seotud kuluridadest ja võttes sellest valimi.

Ülevaate saamiseks Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismidest 2009-2014 perioodil rahastatud programmi EE10 „Stipendiumifond“ kõikidest kuludest võeti SFCS väljavõtte seisuga 20.10.2017.a. SFCS väljavõtte sisaldas 2 159 Stipendiumifondiga seotud kulurida abikõlblike kulude kogumaksumuses 1 512 412,46 eurot. Programmiauditi kuluridade üldkogumi moodustamiseks jäeti sellest välja mitteriigiabi ettemakseid käsitlevad 102 kulurida ning programmiauditi kuluridade üldkogumisse jäid vaid kuludokumentidega kaetud 2 057 makset.

Üldkogumi moodustasid kõikidest finantsallikatest tehtud kulud, sh Eesti, Islandi ja Norra osapoolte tehtud kulud. Võttes arvesse erisusi kulude abikõlblikkuse kontrollimisel Eesti ning Islandi ja Norra osapoolte tehtud kulude osas, arvati programmiauditi kuluridade üldkogumist välja 359 kulurida (abikõlblike kulude kogusummas 215 748,48 eurot), mille finantsallikaks oli märgitud Islandi või Norra osapool. Nende kulude puhul hindasid audiitorid programmi elluviija kontrolliprotseduure üldiselt, kuna audiitoritel puudus juurdepääs Islandi ja Norra osapoolte raamatupidamisele ja raamatupidamise algdokumentidele. Nimetatud toimingute järel moodustati Stipendiumifondi kuluridade üldkogum 1 698 kulureast, mille abikõlblike kulude kogusumma oli 1 296 923,71 eurot.

Kuna Stipendiumifondist rahastatud kulude maht oli suhteliselt väike ja kululiikidest suur osa ühte tüüpi kulud (personalikulud, stipendiumitega seotud kulud, lähetuskulud), siis pidas audiitor lähtuvalt professionaalsest hinnangust otstarbekaks valimi moodustamiseks kasutada mittestatistilist valimimeetodit ja moodustada valimi 30-st Stipendiumifondi kulureast.

Audiitor järjestas kuluread rahalise mahu järgi ning kaasas auditi valimisse 15 suurima maksumusega kulurida, mille kogumaksumus oli 120 476,68 eurot. Ülejäänud 15 kulurea valimiseks kasutati IDEA tarkvara.

Stipendiumifondi programmiauditi valimi kogumahuks kujunes 129 293,20 eurot, mis moodustab rahaliselt üldkogumist 9,97 %. Ühikute arvust katab valim 1,81 %.

LÄBIVIIDUD AUDITI TOIMINGUD

Hinnangu andmine programmi kulude ja tegevuste kulude õiguspärasusele

AA hindas valimi alusel programmi EE10 eelarvest finantseeritud projektide tegevuste ja kulude eesmärgipärasust ja õiguspärasust, raamatupidamises kajastamise asjakohasust sh programmi kulude eristamist, ning maksete tegemise õigeaegsust.

Hindamise aluseks oli programmi elluviijalt Archimedes SA-lt saadud tõendusmaterjal EE10 programmist toetust saanud ülikoolide, keskkoolide ja kutsekoolide läbiviidud projektide kohta (14 projekti, 10 toetuse saajat ning programmi elluviija Archimedes SA kulud). Auditi läbiviimisel lähtuti FKO väljatöötatud perioodi 2009-2014 „Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra finantsmehhanismide auditi käsiraamatus“ sätestatud metoodikast.

<p>Toimingute tulemusena tuvastatud mitteabikõlblikud kulud kokku ja veamäär</p>	<p>Toimingute tulemusel tuvastati EKA poolt stipendiumi väljamaksmine ebakorreksete dokumentide alusel (tähelepanek nr 1) ning mitteabikõlblik kulu summas 1 173,75 eurot. EKA esitas seepeale uue Norra ülikooli The Oslo School of Architecture and Design (edaspidi AHO) poolt 27.07.2018.a väljastatud kinnituskirja tudengi tegeliku õppeperioodi kohta, millist ei olnud audiitoritele varem esitatud. Lähtuvalt uuest kinnituskirjast lugesid audiitorid auditi valimisse sattunud stipendiumikulu täies ulatuses abikõlblikuks ning muutsid olulise tähelepaneku väheoluliseks. Veamäär 0%.</p>
<p>Läbiviidud toimingute tulemusena tehtud järeldused</p>	<p>AA asub seisukohale, et programmi EE10 toetust on kasutatud olulises osas otstarbekalt ja sihipäraselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastavalt programmi eesmärkidele ja rakendamise tingimustele, - projektide tegevused ja kulud on abikõlblikud, kooskõlas Norra/EMP rakendusmäärusega, Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktidega ja projektide elluviimislepingutes toodud nõuetega; - auditeeritud kulud vastavad struktuuritoetuse saaja/partneri raamatupidamise andmetele; - toetuse väljamaksmine on toimunud õigeaegselt ja ettenähtud mahu, omafinantseering on tagatud; - hanked on läbi viidud olulises osas vastavalt kehtivatele õigusaktidele, toetuse kasutamisest teavitamisel ning avalikustamisel on järginud olulises osas kehtivaid õigusakte.

TÄHELEPANEKUD

TÄHELEPANEK 1 – Toetuse saaja Eesti Kunstiakadeemia (EKA) on projekti nr 5.2.0702.15-0030 elluviimisel arvestanud stipendiumi ebakorreksete dokumentide alusel (väheoluline)

Stipendiumiprogrammi meetme „Kõrghariduse tasandi õpiränne“ vahendite kasutamisel peab kõrgkool järgima Norra/EMP finantsmehhanismide 2009-2014 rakendusmäärustes, Archimedes SA ja kõrgkooli vahel sõlmitud toetuse kasutamise lepingus ning EMP/Norra stipendiumiprogrammi õpirändeprojekti koordinaatori käsiraamatus (edaspidi käsiraamatus) toodud nõudeid. Perioodi 2014-2015 käsiraamatu peatükis 2.1.7 on sätestatud, et üliõpilaste välisõpingute perioodi ja **stipendiumi arvestus algab kuupäevast, mis on märgitud vastuvõtva kõrgkooli väljastatud vastuvõttu kinnitavas kirjas (Acceptance Letter). Välisõpingute perioodi kestus** (lõplik kuude ja nädalate arv) **peab olema tõendatud eelkõige vastuvõtva kõrgkooli poolt väljastatud kinnituskirjaga (Confirmation Letter)** ja vajadusel lisadokumentidega. Käsiraamatu peatüki 2.1.8. põhjal tuleb Eesti kõrgkoolidel sõlmida stipendiumileping kõikide stipendiumiprogrammi raames partnerkõrgkooli õppima suunduvate üliõpilastega. Kõik esialgses lepingus tehtavad muudatused (sh õpinguperioodi pikkus, stipendiumi suurus jmt) tuleb sätestada eraldi lisalepinguga. Lisaks stipendiumilepingule tuleb kõigi üliõpilastega sõlmida õppeleping (*learning agreement*), millega pannakse paika üliõpilase individuaalne õppeprogramm partnerkõrgkoolis ning lepatakse kokku õpirände tunnustamise tingimustes.

EKA ja üliõpilane H.K. sõlmisid 23.10.2015. a EMP/Norra stipendiumiprogrammist 2015/2016 üliõpilasvahetuse lepingu nr 9.2-4/237 (edaspidi leping), mille alusel pidi H.K. perioodil 07.08.2015 kuni 30.06.2016 õppima kõrgkoolis AHO Norras ning talle maksti välisõpingute toetuseks EMP ning Norra Kuningriigi poolt finantseeritud stipendiumi summas 10 679 eurot, millest 350 eurot on ühekordne reisitoetus ja 939 elamistoetus ühes kuus.

Auditi toimingute läbiviimisel tuvastas audiitor lepingu sõlmimisel ja täitmisel järgmisi puuduseid:

- stipendiumilepingus nr 9.2-4/237 oli stipendiumi suurus arvatud 11 kuu kohta, kuigi oleks pidanud olema käsiraamatu järgi arvestatud 10 kuu ja kolme nädala kohta⁴. Tuvastatud mitteabikõlblik kulu 234,75 EUR-i⁵.
- EKA esitas õppeperioodi täpsustamiseks 07.07.2016. a allkirjastatud stipendiumilepingu nr 9.2-4/237 lisa 1, millega on H.K. õppeperioodi pikendatud 7 päeva võrra 07.07.2016. a-ni. Nimetatud lepingu muudatust ei saa lugeda õiguspäraseks, sest lepingu muudatus on tehtud pärast algse stipendiumilepingu lõppemist ehk ajal, mil õppeperiood oli juba lõppenud.
- Välisõpingute tegeliku perioodi tõendamiseks on programmi elluvijale Archimedes SA-le ja audiitoritele esitatud 21.06.2016. a kuupäevaga kinnituskiri, mille järgi oli H.K. välisõpingute perioodiks märgitud 7.08.2015-7.07.2016.a. Programmi elluvijale Archimedes SA-le ja audiitoritele esitatud kinnituskirjal puudub tempel ning allkirjastajaks on märgitud Rolf Gerstlauer, kelle nime järele sulgudesse on märgitud “electronic signature”, millele järgneb digitaalselt visandatud allkirja kujutis. Kirjeldatud dokumenti pole digitaalselt allkirjastatud. EKA selgitas (4.05.2018.a): “H.K. perioodi kinnituse paberil ei ole tõesti templit, tema ja K.K. paberid on ka allkirjastanud erinevad inimesed. Oleme siiski oma partnereid usaldanud, sest EKA poolt koordineeritavate Nordplus võrgustike kaudu tunneme oma Norra

---

⁴ Arvutuskäik: 939€ x 10 kuud (periood 7.08.15-6.06.2016. a) + 3 *1/4*939 (7.06.16-30.06.16 on 24 päeva, sh 3 täisnädalat ja 3 päeva, 3 päeva ümmardatakse 0 nädalat)+350 (reisikulu)=10 444,25 eurot

⁵ Arvutuskäik: 10 679-10 444,25=234,75€.

partnereid piisavalt ja teame, et ka antud projektis peamine - parimal tasemel pakutav erialane kõrgharidus - on nende poolt tagatud ka pitsatita. H.K. tunnistusel on allkirjastaja allkirja pilt, mitte käsitsi kirjutatud allkiri, usun, et just seda see viide Electronic signature tähendabki."

Audiitori hinnangul ei saa sellisel kujul esitatud kinnituskirja lugeda H.K. õppeperioodi tõendavaks dokumendiks, mille alusel stipendiumileping lugeda täidetuks ja maksta välja stipendiumi jääkmakse, sest puudub kindlustunne, et tegemist on tõese dokumendiga:

- võttes aluseks käsiraamatus sätestatud vormi „Väljavõte õpinguraamatust“ nõudeid, mille järgi tõendab dokumendi autentsust selle välja andnud asutuse tempel ja allkirjaõigusliku isiku allkiri peab audiitor ka õpinguperioodi kinnitava kinnituskirja puhul oluliseks samade vorminõuete kehtimist;
- dokumendil puuduvad elektroonilisele allkirjale (digiallkirjale) iseloomulikud ja väliskõrgkooli poolt väljaandmisele viitavad tunnused (kõrgkooli visuaalne identiteet, logo, allkiri, allkirjastava isiku kontaktandmed). Enne 26.10.2016. a kasutusel olnud digiallkirjale iseloomulikud tunnused on nimetatud E-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse § 25, kuid nimetatud tunnustele H.K. õpingute perioodi kinnitava dokumendil olev allkiri ei vasta – seega ei saa esitatud allkirja lugeda elektrooniliseks allkirjaks nagu dokumendil kajastatud;
- dokument erineb ka teistest EKA poolt Archimedes SA-le ja audiitoritele esitatud dokumentidest, kuna tegemist ei ole sisse skaneeritud koopiaga originaalallkirjast, vaid juba digitaalsel kujul allkirjast.

Õppeperioodi tõendamiseks saab audiitor seega arvesse võtta vaid EKA ja H.K. vahel 23.10.2015.a sõlmitud EMP/Norra stipendiumprogrammi 2015/2016 üliõpilasvahetuse lepingu nr 9.2-4/237 (õpingute algus 07.08.2015. a), H.K. 26.10.2015. a allkirjastatud õppelepingu (Learning Agreement, allkirjastatud AHO esindaja Ingvild Kristofferseni poolt 19.10.2015. a), 26.05.2015. a allkirjastatud H.K. 2015/2016 õppetulemusi kajastava tunnistuse (*transcript of records*) ja info AHO ülikooli sügissemestri alguse kohta 10. august 2015.a. Stipendiumiarvestuse alguseks on käsiraamatu peatüki 2.1.8 alusel õppesse vastuvõttu kinnitav kiri, kuid tõendusmaterjalide hulgas pole sellist dokumenti H.K. õppesse asumise kohta esitatud.

Eeltoodud kogumina arvesse võttes, on audiitori hinnanguil tõendatud ja seega abikõlblikuks loetav H.K. õppeperiood perioodil 7.08.2015 - 26.05.2016. a ehk 9 kuud 1 nädal ja 1 päeva, mistõttu H.K. stipendiumilepingu abikõlblik kulu on: $9 \times 939 + \frac{3}{4} \times 939 + 350 = 9\,505,25$ eurot. Mitteabikõlblik kulu: $10\,679 - 9\,505,25 = 1\,173,75$ eurot.

Audiitori hinnangul esinevad tähelepanekus kirjeldatud puuduste osas Vabariigi Valitsuse 01.09.2015. a määruse nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“ § 10 lg 1, lg 2 p 2 ja p 6 asjaolud, mille kohaselt otsustaja nõuab toetuse osaliselt või täielikult tagasi kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, kui toetust ei ole kasutatud ettenähtud korras ja tingimustel ja toetuse saaja ei ole täitnud toetuse taotluse rahuldamise otsuses, toetuslepingus või toetuse andmist ja kasutamist reguleerivates õigusaktides talle pandud kohustusi. Arvestades eeltoodud on audiitori hinnangul põhjendatud nõuda tagasi stipendiumilepingule nr 9.2-4/237 eraldatud toetusest 1173,75 eurot, sellest Norra/EMP finantsmehhanismide vahenditest 1 056,38 eurot (90%) ja riiklik toetus 117,37 eurot (10%).

RISK toetuse saajale:

Kui toetuse saaja ei järgi toetuse kasutamiseks sätestatud nõudeid, eksisteerib risk, et toetuse saaja peab sellest tuleneva mitteabikõlbliku kulu osas saadud toetuse tagasi maksma.

RISK programmi elluviijale:

Juhul, kui programmi elluviija ei vii läbi väljamaksetaotluste kontrolli piisava põhjalikkusega ja toetuse saajad rikuvad Norra/EMP finantsmehhanismide rakendusmäärustes ja Norra/EMP stipendiumiprogrammi õpirändeprojekti koordinaatori käsiraamatus sätestatud nõudeid, võib see viia väljamakstud toetuse osalise või täieliku tagasinõudmiseni.

Programmi elluviija kommentaar:

Sihtasutus Archimedes edastas küsimuse kommenteerimiseks EKA-le. Eesti Kunstiakadeemia vastuse kohaselt on EKA eriarvamusel ning leiab, et toetus on siiski sihtotstarbeliselt kasutatud. EKA hinnangul on Norra partnerkool piisavalt usaldusväärne ning kindlasti ei oleks neil olnud probleem väljastada uus, kasvõi postiga saadetud originaaldokument logopaberil, pärisallkirja ja templiga, kui vastavasisuline vajadus oleks olnud selge, et saada vajadusel kindlus dokumendi autentsuse ja H.K. õppeperioodi osas.

EKA esitas 27.07.2018 Norra partnerilt elektrooniliselt saadud uue kinnituskirja H. K. õppeperioodi kinnituse kohta (lisatud auditi aruande projektile). See on nüüd allkirjastatud välissuhete koordinaatori poolt.

Sihtasutuse Archimedes hinnangul tulenevad toimunud mobiilsuse tõendusdokumendi vormi puudused pigem välisriigi asutuse asjaajamiskorrast ja –reeglitest ning need ei ole piisavaks aluseks, et lugeda toetus ebasihhipäraselt kasutatuks.

Soovituse rakendamise eest vastutav isik ja kuupäev programmi elluviija juures:

Anne Hütt (Hariduse rahvusvahelise agentuuri juhataja, anne.hutt@archimedes.ee)

Audiitorite täiendav selgitus

Audiitorid võtavad tõendusmaterjalina arvesse AHO poolt 27.07.2018.a välja antud kinnituskirja H.K. õppeperioodi kohta, millist dokumenti audiitoritele varem auditi ajal ei esitatud. Audiitoritel puudub alus dokumendi autentsuses kahtlemiseks, mistõttu loevad audiitorid auditi valimisse sattunud EKA stipendiumikulud täies ulatuses abikõlblikeks ning muudavad olulise finantsmõjuga tähelepaneku väheoluliseks.

Audiitorid jäävad seisukohale, et EKA poolt stipendiumi väljamaksmine toimus esialgu ebakorreksete dokumentide alusel sh õppeperioodi pikendav leping sõlmiti pärast õppelepingu kehtivuse lõppu ja esialgne õpinguperioodi kinnitanud dokument ei olnud korrektselt vormistatud.

SOOVITUS toetuse saajale:

Soovitame toetuse saajal edaspidi samalaadsetes programmides jälgida osalejate poolt esitatavate dokumentide sisulist ja vormilist korrektsust ning välja maksta stipendium/toetus vaid asjakohaste tegevuste ja kuludokumentide esitamisel.

SOOVITUS programmi elluviijale:

Soovitame programmi elluviijal edaspidi samalaadsetes programmides jälgida toetuse saajate poolt esitatavate dokumentide sisulist ja vormilist korrektsust ning nõustada toetuse saajaid juba enne projekti tegevuste elluviimist dokumentidele esitatavate nõuete ja kontrollitoimingute vajalikkuse osas.

Kinnitame lõpparuande 11 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

Kadi Peets
II auditi talituse juhataja
Finantskontrolli osakond
Tallinn, 13.09.2018. a

Auditi juht:

Liina Võrklaev
II auditi talituse juhtivauditiitor
Finantskontrolli osakond